de facto proprio, non tamen vt teſtis, parte citata, & iuramento tanquam à teſte præſtito, ſed iudex debet eſſe cautus, ut reum, vel inquiſitum deponentem de ſocijs adhibeat in teſtem, parte citata, & præſtito iuramento, & poſtea faciat dare copiam depoſitionis, ita tradit Gomeſ. de delict. capit. 12. nu. 18. circa med. vbi refert, & ſequitur Marſil. hic allegatum, & in practica ſeruatur apud bonos iudices, quod rei cũ iuramento examinãtur, tamquam principales in ſe, & teſtes in alios, & poſtea nominati citantur ad videndum iurare teſtes, vel cũ eis fit confrontatio, delato prius iuramento principali ad præſentiam ſocij nominati, vel quando conceduntur copiæ habentur teſtes pro ritè, & rectè examinatis, & legitimè repetitis, & ſic eius depoſitio tenet. *Baiard.*

b *Sed intellige, quod ſufficiat.*) Adde inf. q. 53. v. ſed quæro; & dũ hic dicit, quòd cùm ſocius criminis deponit contra ſocium, debeat iurare, cũ, licèt ſit reus quò ad ſe, eſt tamen teſtis contra ſocium: intellige, ut tunc tali magis credatur ſine tormentis, vt ait Decius in ſuo notabili conſilio 188. ſub numer. 12. ad med. & ità limitatur, quod dictum eſt ſupra hac eadem q. v. Si verò quæris; ſupra in §. falſum, v. ſubornans. vide pract. Papien. in for. lib opp. cõtr. Teſtes in Gloſ. & non iurati, n. 4 & in quantum dixit ſup. verſ. Sed pone, quod creditur duobus ſocijs ad torturam; limita, niſi tales ſocij eſſent etiam infames ex alijs criminibus; Hypp. Riminal. inter conſ. criminalia diuerſ. conſ. 150. n. 10 Item limita, quando aliàs talis teſtis eſt periurus, quia nec etiam eidem creditur. Cra. conſ. 6. n. 14. cum ſeqq. Et melius in hoc propoſito n. 58. in fi & vide Lud. Catum inter conſ. criminalia diuerſ. conſ. 99. n. 24. & n. 26 Sed dum hic dicitur, quod ad ſe ipſum ſit reus, & teſtis quò ad alios; Adde quod ſi talis reus quò ad ſe fuerit varius in tormentis, & extra tormenta, & poſitus ad torturam ſuſtinet id, quod in tormentis radicat, tali dicto confirmato ſit ſtandum; quod tamen verum eſt, quando de ſe, & de alio interrogatur; ſed quando ſimpliciter contra ſe-ctes tantum interrogatus fuit, licet variauerit, & ſubinuerit, ut ſupra, hoc non procedit, vt per Lod. Catum d. conſil. 99. num. 26. cum ibidem allegatis. *Drogh.*

c *Seruatur in confrontatione.*) Adde inf. q. 45. verſ. ſed in propoſito quæro, ibi, & licet de iure cõmuni nõ ſit neceſſaria. *Dr.*

d *Scias etiam.*] Et ſimiliter debet repeti cum omnibus ſuis qualitatibus, vt inf. q. 45. verſ. ceterum non debet eſſe grauis. Gabr. d. conſ. 178. n. 8. & 13. lib. 2. & num. 21. *Roſ.*

Scias etiã, quod dictũ ſocij criminis.) Adde quod plus creditur confitẽti de ſe, & ſocio ſine tormentis, quam cum tormentis,
51 † Fra. Aret. conſ. 61. Soc. conſ. 233. Dec. conſ. 175. ſecus verò, quando de alio tantum interrogatur; quamuis validior eſt confeſſio cum tormentis, Bart in leg. 1. §. quæſtionibus ff. de quæſtion. & ad hoc, vt dictum ſocij criminis faciat indicium ad torturam, requiritur, vt cum tortura deponat, & cum iuramento, alias ſi tortura eſſet ſine iuramento, indicium non faceret, Marſ. in pract. crimin. in §. aggredior n. 62. quem refert, & ſequitur Gigas de crimin. læſæ maieſt. lib. 2. c. 24. in fin.

merito non eſt ei adhibenda fides, niſi cum iuramento, vt dixi ſupra, libr. 2. §. Teſtis. Et ità ſemper vidi ſeruari, quicquid dicat Blanc. de indic. nu. 384. b *Sed intellige quod ſufficiat, quandocunque interueniat iuramentum, ſcilicet ſiue antequã ponatur ad torturam, ſiue etiam ſi iuret præſente ipſo, contra quem depoſuit, prout* c *ſeruatur in confrontatione, teſte Boer. in allegat. deciſ. 319. poſt numer. 4.*

Scias etiam, d *quòd dictum*
13 *ſocij criminis, ad hoc vt fidem faciat, requiritur, quòd fuerit confirmatum in tormentis: cum enim ex proprio delicto effectus ſit infamis non debet admitti in teſtem ſine tortura, iuxta ea quæ dixi infra quæſt. 25. circa prin & ità apud nos ſeruatur, licèt Chaſſan. ſuper conſ. Burgen. fol. 44. poſt numer. 14. dicat, quod ſæpe hoc allegauit in curia, ſed non voluit ad illud attendere. Dicit etiam Simancas de hæreſ. cap. 62. numer. 6. quod indiciorum vſus illud non admittit. Ego puto noſtram conſuetudinem eſſe magis iuridicam: Tu tamen obſerua quod ibi ſeruatur, vbi ius dicit. Aſſertio* e *vulnerati dicentis ſe ab aliquo fuiſſe vulneratum, an faciat indicium contra eum, puto eſſe diſtinguendum. Nam ſiquidem vulneratus conualuerit, res non habet difficultatem, quia tale dictum habetur loco denunciationis, ſiue querelæ. Et ideò niſi aliqua concurrunt indicia, non poteſt ſuper eo de iure procedi, niſi ad inquirendum, id eſt aſſumendas informationes contra eum, qui ab offenſo nominatur, non autem ad tranſmittendam illi inquiſitionem, ſiue citationem: licèt multi de facto contrarium obſeruent, quos appellat Iudices imperitos Angel. de malef. in verbo, Qui Iudex ad probationem, nu. 9. de quo dixi ſupra, q. 7.*

52 Item adde, quòd ſufficit, † vt nominatio de ſocio ſit facta ſtatim depoſito reo de tortura, Blanc. de Indic. num. 380.
53 Item adde, quòd ſocius criminis † non probat, ſi leuiter fuerit tortus, quia non dicitur tortus, & peti poteſt, vt ſufficienter torqueatur, aliàs ei non creditur, cum habeatur pro non torto, & ſi eſſet mortuus ſimiliter ei non crederetur, perinde ac ſi eius depoſitio facta fuiſſet ſine tormentis, & ideò erit in
54 teſte † infami, & alijs ſimilib. quòd nõ admittatur in teſtes, niſi cũ tortura, ita egregiè tradit Io. Ant. de Nigr. in c. 7. frequens, n. 51. Sed hoc nunquam vidi practicari, & cautus Iudex parte inſtante, non deueniret ad reiteratioñe torturæ, quia dubitaret de colluſione, nec cautus aduocatus faceret hmõi. inſtãtiã, ſi non eſſet certus de reuocatione, & ſic, iudicio meo, iſtud non facile poneretur in pract. Sed Aduocatus rei dẽt dicere, quod non probat, quia leuiter tortus non dicitur tortus. *Baiard.*

e *Aſſertio vulnerati.*) Adde quòd imò talis aſſertio faciat indicium. Marſil. Rub. de fideiuſ. n. 42. Boer. ad conſuetudinẽ Bitur. de Conſtum. concer. leg. viges. §. 13. verſ. Item par la conſtume. fol. 40. in lib. meo, & de dicto ulnerati infr. q. 52. uerſic. poteſt etiam. q. 62. uerſic. ſed pone, quòd accuſator, circa fin. ubi excuſat heredem uulnerati ab expenſis, & à calumnia. Adde Andr. Alc. tract. de præſumpt. reg. 3 præſumpt. 4. numer. 10. & in dicta reg. 3. preſumpt. 44 numer. 5. diſtingue, ut ibi; Item adde, quòd Mediolani 54. per Decreta ibibem facta dictum morientis
* † plenam facit probationem, ut atteſtatur Marſil. d. rubr. ſub. num. 44. de quo tamen Decreto recordatus non eſt Clar. hic: de quo ſtatuto, ni fallor, intelligit Boſſ tit. de in dic. num. 191. Cautelam autem, ut tale dictum fidem faciat, docuit Durantes Tract. de art. teſt. ſub tit. de tut. & exequut. numer. 5. cau. 11. quam tamen cautelam uix. ſeruari poſſe credo, ſtante modo procedendi moderno. At in propoſito de dicto morientis recenſere libet dictum Panſæ Conſulis Octauio Cæſari; Me, inquit, ab hominibus diſcedente in tempore probatum eſt. ne gratiam morienti exhibeas; Quod dictum facit ad propoſitum cum his, quæ hic dicta ſunt; Sic ex App. Alex. ciuil. bell. lib. 3. plenam tamen fidem non facit dictum morientis, ut per Menoch d. Tract. de Arb. Iud. lib. 2. cent. 1. quæſt. 89. nu. 30. & lib. 2. cent. 2. caſ. 108. nu. 20. Adde Plot. in l. ſi quando. §. 35. nu. 3. C. unde ui. *Drogh.*

Aſſertio vlnerati.] Adde, atque uide per Carer. in prac. crim. ſub. num. 124. *Giach.*

Aſſertio vlnerati.] Quid in exculpatione, ex Cotta in Memor. in uerbo, Teſtator lætaliter, & Apoſtilla ad pract. Pap. in for. inquiſ. uerbo, Ex quibus percuſſionibus Marſil. in §. reſtat. Farin. quæſt. 46. numero 68. & ſeqq Et de aſſertione illius, in quem de more ſclopus exploſus fuit, & dicit exonerantem uidiſſe, quod inueriſimile eſt, Vulpell conſilio 39. libro quarto, & de aſſertione uulnerati an ad torturam ſufficiat, Vulpell. conſil 72. & 118. numer. 16. pleniſſime de materia eorum, quæ à Claro hic tractantur, Farin. uol. 2. quæſt. 46. *Roſ.*

Aſſer-

Aſſertio vulnerati.] Adde, quòd nedum aſſertio vulnerati, ſiue iniuriati non facit indicium ad torturam, ſed nec etiam ille, qui cum eo erat, quando fuit iniuriatus, quia ſocius itineris non poteſt eſſe teſtis pro eo, cui iniuria fuit facta nam iniuria ipſi quoque; facta videtur, Gloſ. eſt ſing. in l. itẽ apud Labeonem, §. tenetur, ff. de iniur. & ſic ei non eſt credendum tamquam deponenti in cauſa propria, Cepol. conſ. 37. n. 7. vbi dicit ita fuiſſe aliàs cõſultum per D. Argenti. filium Rainerij de Forliuio atteſtando ità ſeruari de facto, idem tenuerunt Campeg. in tractat. de teſt. reg. 101. ver. tertio fallit, Gram. deciſ. 25. n. 2. Thob. Noni. cõſ. 101. n. 11. Io. de Arn. problem. 59. & ſingul. 47. Mantuan. dialog. de denar. claſſe 9. interrogat. 42. Cardin. Alban. in lucubrat. ad Bart. in leg. vt uim ff. de iuſt. & iur. Maſcard. de probat. concluſ. 1312. numer. 7. Rimin. iun. conſ. 534. numer. 23. volu. 5. Foller. conſ. 37. num. 1. inter conſ. crim. diuerſ. tomo 2. vbi atteſtatur de communi, & Vulpell. conſ. 12. nu. 10. & conſil. 87. vbi dicit in ſpecie ſocium itineris, ſiue in rixa non probare, quando eſt dubium, quis prior arma euaginauerit, & licet D. Farin. in q. 60. n. 402. affirmauerit veriorẽ eſſe opinionem, quod ſocius itineris poſſit probare de iniuria ſocio illata, dummdodò iniuriã ſibi ad animum non reuocauerit, in hoc tamen (ſalua eius pace) ſe decipit, & conſtat ex tot Doctorum auctoritatibus ſupra deductis, qui ſe fundant in iure, & ratione naturali, & neſcio videre Doctores, qui hanc opinionem tennerint, quam ipſe pro veriori approbauerit, niſi per eum allegatos. Quinimmo ſi Riminaldum iun. vidiſſet in dicto conſilio 534. illum vtique ad eius fauorem non allegaſſet, quia totum contrarium tenet, & neſcio cogitare cauſam, quare à teſtimonio non ſit repellendus etiam quòd iniuriam ad animum non reuocauerit, nam in corde ſuo concipere potuit, diſſimulando odium, & rancorem, cum iam illata fuerit iniuria, quæ ſtatim oritur non ex reuocatione ad animum, vel ex alijs verbis ſimilibus, ſed ex contumelia. leg. ſi vnus, §. pactus. ff. de pactis, & Gloſ. in §. fin. in verſ. diſſimulatione, Inſtitut. de iniur. Reuocare ad animum iniuriam nihil aliud operatur, niſi quod iniuria tacitè non cenſetur remiſſa, nam tunc requiritur expreſſa voluntas, vt dicatur remiſſa, alias poterit iniuriatus agere actione iniuriarum non obſtante diſſimulatione, ſi ſemel iniuriam ad animum reuocauerit; ita habetur per Gloſſ. fin. in dicto §. fin. & ſic non oportet dicere illa verba, reuoco ad animum, vel ſimilia, ſed ſufficit, quod remaneat iratus, vel quod ei non reconcilietur, vt dicit. dict. Gloſ. fin. & Boſſ. in pract. crimin. in tit. de iniur. Nonne videmus quotidie, quod multi diſſimulando iniurias nocent, vbi nocere poſſunt, hinc eſt quòd præſumptus inimicus in teſtem non admittitur, Iaſ. conſ. 177. num. 8. vol. 4. Marſ. conſ. 15. num. 6. Grammat. conſ. 45. nu. 17. & Rimin. d. conſ. 534. vbi etiam hanc rationem conſiderat ad hoc, vt ſocius itineris à teſtimonio repellatur. Illud autem, quod dicit Fari. poteſt procedere, quando veritas aliter haberi non poſſit, eo enim in caſu ſocius pro ſocio admittitur licèt regularitèr nõ ſit admittendus. Decius conſ. 139. n. 10. & Plot. de in litem iur. §. 4. n. 23. *Ba.*

f *Nihilominus quicquid ſit de iure, certe de cõſuetudine, &c.*) Adde, quòd poteſt formari inquiſitio etiam quòd offenſus de-
55 poſuiſſet † ſine iuramento, quia informatio à principali poteſt capi ſine iuramento, & cum iuramento, vt per gloſ. in cap. 1. §. ſi duo, in verb. teſtimonium, de pace tenenda, & Paris de Put. in tract. de ſynd. in verb. tortura, §. officialis poſuit ad torturã; offẽſus namque ad probationẽ examinari non debet, ſed ad inſtructionem tantum, Vulpel. in conſ. 99. nu. 16. *Baiard.*

g *Ad condemnationẽ verò.*) Marſil. in §. diligenter, nu. 117. Caſſan. in ſua pract. tract. 8 c. 1. Farin. d. q. 46 n. 1. 10. 35. 44. 46. & 57. *Roſ.*

h *Etiam de ſtylo ſeruari.*) Adde, quod aſſertio iniuriati in articulo mortis, concurrente inimicitia, facit indicium ad
56 torturam, † ſecundum Gram. in dec. 35. n. 7. & ibi numer. 8. dicit idẽm eſſe, quando adeſt conſãguinitas inter vulneratum, & inquiſitum; vide etiam Menoch. de arbitr. iud. caſ. 99. numer. 16. vbi plenè, eò maximè ſi vulneratus perſeueraret poſt ſuſceptam Euchariſtiam vſque ad mortem, Baldus in conſilio 25. volumin. 1 quem refert, & ſequitur Vulpell. in conſilio 82. numer. 2. & de aſſertione vulnerati Maſcard. in concluſ. 44. Vide etiam Couar. var. reſol. libr. 2. cap. 18. numer. 8. & ibi in fine, an
57 exculpatio morientis proderit, † & tenet, quod iudex, ſi indicia vrgerent, debet torquere reum, non obſtante occiſi atteſtatione; & de hoc quoque habetur per Menoch. de præ-
58 ſumpt. lib. 1. quæſt. 91. & quando credatur offenſo † ad torquendum, optimè diſtinguit Caſſan. in tractat. de indic. tractat. 8. capit. 1. de dicto offenſi, & delinquent. & hanc quæſtionem plenè examinauit Menoch. de præſumpt. lib. 1. quæſtion. 98. numer. 77. cum ſequen. & Maſcard. de probat. con-
59 cluſ. 1129. volum. 3. & Ioan Anton. de Nigr. † vbi etiam de exculpatione offenſi, in cap. 7. frequens, num. 76. cum ſeq de qua exculpatione habetur etiam per Alciat. de præſumpt. regul. 3. præſumption. 4. numer. 10. vbi, quòd exculpatio vulnerati non operatur, quando in contrarium indicia vrgeãt, quem ſequitur Vulpell. in conſilio 225. numer. 27. ſicut etiam aſſertio vulnerati dicentis ſe mori culpa medici nõ iuuat percuſſorem, ſi aliter hoc non appareat Marſil. ſingiſ. 22. & Felin. in cap. litteras col. pen. de præſumptio. & de exculpatione offenſi,

verſic. Dixi ſupra. Si vero vulneratus moriatur, & vſque ad mortem in tali dicto perſeueret, de iure loquendo non facit indicium. Et ita tenet Gloſ. in l. mater, in Gl. 1. C. de calumn. quam dicit eſſe communiter receptam Villalpand. ſuper l. 22. cap. 61. poſt numer. 8. f *Nihilominus quicquid ſit de iure, certe de conſuetudine practicatur, quòd ſit ſufficiens indicium ad inquirendum. Et ita ſeruat communis ſtylus, & obſeruantia Italiæ, vt dicit Igneus in l. Caius Seius, num. 13. ff. ad Sylla. Et quamuis contrarium ſentẽtiam, ſcilicet quòd neque etiã ſufficiat ad inquirendum, videatur cõmunem aſſerere Plo. in tabula repet. lege ſi quando. C. vnde vi. in verbo, Indicium ad inquiſitionem, prout illum refert Prac. Conradi, fol 256. verſic. Decimo adde, licet Plottus ibi hoc explicite non dicat, ex quo tamen longo vſu obtentum eſt, vt ſuffi-*
15 *ciat, non putarem ad ea eſſe in practica recedendũ: Eſt enim tale dictum vulnerati morientis ſufficiens ad capturam, ſecundum communem opin. vt atteſtatur. Gomeſ. cap. 13. delictor. numer. 16. prout illum refert Plaza lib. 1. delict. c. 13. num. 15. ſubdens, quod ita paſ-*
16 *ſim videmus in practica ſeruari. Eſt etiam ſufficens ad excuſandum à calumnia, & temeritate hæredem mortuis, qui motus eſt ad accuſandum eum, qui fuerat diffamatus à vulnerato moriente, ſecundum Gloſ. in d. l. mater, in Gloſ. 1. C. de calumn. quam ſequuntur communiter Doctores, vt dicit Bertrand. conſil. 137. num. 10. lib. 2. in 1. parte.* g *Ad condemnationem vero non eſt ſufficiens: nam talis aſſertio vulnerati morientis non probat plene delictum: & ideo non ſufficit ad condemnandum, & eſt cõmunis opin. vt dicit Plaza in loco præalleg. Sed nunqid facit ſaltem indicium ad tortu-*
17 *ram? Reſp Ang. in d. l. ſi quis in graui, §. ſi quis moriens, poſt numer. 1. ff. ad Syllan. tenuit, quòd ſic: ſed eius opin. communiter non tenetur, vt dicit Gram. conſil. 57. nu. 23. & 14. Et ita contra Ang. eſſe communem opin. atteſtatur Plaza in loco præallegato, practic. Conradi, fol. 297. verſic. trigeſimũſeptimũ eſt indiciũ. Dicit etiam Chaſ. conſilio 58. poſt nu. 28. quòd ita tenet omnes. Ita* h *etiam de ſtylo ſeruari, vt ſcilicet talis aſſertio ad torturam non ſufficiat, atteſtatur Mantua conſilio 118. in fine, libero 2. ſubdens, quòd*

offenſi, vide etiam Maſcard. concl. 1130. volum. 3. & 389. volum. 1. & quid de exculpato à condemnato, vel condem-
60 nando, † quem inculpauerat in tortura, latè per Grammat. in voto 3. & 11. Burſat. conſil. 201. numer. 148. Menoch. de præſumpt. q. 90. num. 3. Marſil. in pract. §. reſtat, Rimin. iun. conſ. 429. nu. 17. Maſcar. de probat. concluſ. 1130. nu. 14. vbi an talis exculpatio proſit, & exculpās poteſt iterum torqueri ſecundum Andr. de Iſer. in conſtit. ſi damna clan. deſtina, quem refert, & ſequitur Carrer. in l. obſeruare ſub nu. 188. ver. & nota, quòd etiam poſt ſententiam, & quid de teſte in articulo mortis
61 deponente † ſe falſum depoſuiſſe, & corruptū à parte fuiſſe, Marſil. in conſ. 78 & vide quæ poſui infra in queſt. 53. ver. ſecundus eſt caſus.

Item adde, quòd dictum raptæ facit indiciū
62 ad torturam † cōtra raptorem, & ſocios, Carrer. in pract. crim. in §. circa, il 3. n. 301. & ratio eſt, quia voluntas mulieris iuris præſumptione coacta præſumitur, l. 1. §. pœnas autem, C. de raptu virgin. Marſil. conſ. 61. Maſcard. de probat. concl. 1253. num. 28. & Decian. in tract. crim. lib. 8. cap. 9. num. 11. *Baiard.*

i *Mutanda ſunt.*) Hercul. de proban. negat. n. 159. Vulpel. conſ. 30. num. 4. *Roſ.*

k *Fuga delinquentis contra eum facit indicium.*) Adde ſupra q. 20. ver. ad formandam, in fi. & nota, quod ſi aliquis viſis ſatellitibus fugam arriperet, vt aliquando euenire ſolet, etiam quòd fugiens non deliquerit, ſi capiatur, non tamen torqueri poterit, aſcribitur enim ſæuitiæ, & timori Iuris, vt per Blanc. repet. l. fi. n. 44. ff. de quæſt. In contrarium tamen facit Prouer. cap. 28. in princ. vbi ait, fugit impius nemine perſequente, iuſtus autem quaſi leo confidens abſque terrore erit; Quæ verba retulit etiam Bald. in l. executorem, ſub numer. 39. C. de execut. rei iud. Et ideò licè fugiens hoc modo torquendus non ſit; rectè tamen faciunt Birroarii eos perſequendo; & memini alios poſt carcerem dierum aliquot euaſiſſe, alios verò poſt capturam detentos accuſatos, & ſuſpenſos; & hic adde quod mirabiliter de fuga dixit Alex. conſil. 15. 1. volum. & conſ. 41. 2. volum. quem refert Gramm. deciſion. 11. num 14. vbi uoluit ex fuga ſociorum inſurgere indicium contra detētum infra. quæſt. 49. uerſ. ſed pone, cui adde in materia fugæ. Crauett. conſ. 6. nu. 39. ubi quod immo ſicuti præſumptio eſt contra fugientem, ità eſt pro non fugiente in bonum, & ſic in conſtitutione ſpontanea, arguit Boſſ. tit. de mandato ad Homicid. ſub num. 26. *Drogh.*

Fuga.] Ad materiam quæro, quid de eo, qui fores
*62 † carceris fregit, ut accuſati de criminibus fugiant, dic, quod punitur eadem pœna, qua puniendi erant, qui aufugierunt, ut per Iacob. Menoch. pe arbitr. iudic. lib. 2. centur. 3. caſ. 301. in 3. caſ. numero 16. & idem in inſtigatore, fautore, & conſultore, qui ſuaſit carceratis fugam, ibidem num. 21. Idem in eo, qui effregit carcerem, ut aliquorum debitores effugerent. Is enim effractor tenetur loco illorum debitorum, ibidem numero 23. Declaratur tamen ille caſus, ut non habeat locum in eo, qui notoriè, & clarè eſſet iniuſtè carceratus, ibidem numero 14. & numer. 24. ad materiam tamen principalem, quando fuga faciat indicium, uel non ſufficiens ad torturam, & quando probet crimen, ultra Authorem hic, & allegatos, adde, & uide per Zilet. deducta ad practic. Papienſ. titul. inquiſitio, poſt Gloſſ. 1. addition. ſexta, fuga facit eum ſuſpectum, & uide fuſius in collecta mea commun. opin. §. fuga, numer. 1. 2. atque per Carrer. in pract. crimin. pag. 84. uſque ad 90. ſub num. 112. vſque ad 118. Vbi declarat plenè & eleganter totam materiam. *Giach.*

minime i *mutanda ſunt, &c. Fuga* k *delinquentis contra eum facit indicium ſed ad hoc,*
18 *vt habeas in materia fugæ perfectam doctrinam debes ſcire, quod fuga tribus modis opponitur contra fugientem.* l *Primo vt crimen, puta, quando miles in bello*
19 *aufugit, & ſigna deſeruit, & hoc caſu probata ipſa fuga, dicitur probatum crimen, neque aliud requiritur ad hoc, vt reus poſſit ex ipſa fuga cōdemnari, & ità tenent omnes, vt dicit Brunus de ind. fol. 26.*
20 *numero 7. Secundo † opponitur fuga tanquam indicium, quando dicitur reum commiſſo aliquo delicto aufugiſſe, & à loco ipſo delicti ſe abſentem feciſſe. Et hoc caſu, Aut eſt tale crimen, ad cuius probationem ſufficiat ſola ſuſpicio, puta, in tutore l. impuberi. in fin. ff. de ſuſpen. tut. & tunc ſola fuga facit delinquentem ſuſpectum, ad hoc etiam vt poſſit ex ea ſola ſequi condemnatio, vt ibi. Et in hoc etiam* m *concordant omnes, vt dicit Brun. in loco plæal. Aut vero eſt tale crimen, ad cuius probationem ſuſpiciones non ſufficiant, ſed plena probatio requiratur :*

Fuga delinquentis.) Adde quòd fuga rei cum fama adiuncta facit indicium ad torturam: nec vnum ſine altero ſufficeret. Ita M. Ant. Blanc. in l. fin. numer. 279. ff. de quæſtion. Ex fuga tamen non poteſt regulariter fieri condemnatio, vt per Bened. de foro Sempron. in repertor. Fel. in verb. fuga, vbi de fuga vide latiſſime. Adde Felin. in c. nullus. de perſum. *Guiot.*

Fuga delinquētis.) Vide Farin. vol. 2. q. 48. ſub tit. indicijs. *Roſ.*

Fuga delinquētis.) Ad-
63 de † in hac materia Clau. Bertaz. ad conſ. 133. Bertaz. ſui patris, vbi more ſuo multa accumulauit; vide etiam Menochius conſilio 30. numero 76. qui ſequitur hanc diſtinctionem Domini Clari, & in conſilio 246. numero 73. vbi loqui-
64 tur de famulo, † & quod debet probari fuga, & amiſſio rei, & in hac materia fugæ, vide etiam Maſcar. de probat. concl. 498. & 819. vbi latiſſime, & Viuius com. opin. in ver. fuga, & nouiſſimè per eundem Menoc. de perſumpt. lib. 1. q. 89.
65 nu. 36. pleniſſimè tractatum tenuit, quando fuga † indicium
66 ad torturam faciat, & an fuga notarij † noceat parti, quando quis accuſatur, vel inquiritur de falſo, uide Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de perſumpt §. ſpecies, verſ. violenta. *Baiar.*
67 Item adde, quod fuga † nunquam præſumitur in viro iutegerrimo famæ, & honoris ſui curioſo, Ang. in l. ſi ab bonæ fidei, ff. de rei vendic. Marſ. cōſ. 69. nu. 38. & Fel. in c. cum cōtingat, col. 3. verſ. 1. concluſio de reſcrip. & Decian. in cōſ. 8. nu. 198. & ibi multum diffuſè tractauit de fuga, & habetur
68 per Bertaz. in conſil. 560. quomodo tollatur ſuſpicio fugæ.
69 Item adde, quod nuda, † & ſola fuga non facit indicium, ſed ſuſpicionem inducit, ſecundum Alex. conſil. 65. vol. 1. niſi rumore præcitato, iuncta verò cum adminiculis, vt fama, inimicitia, & alijs circunſtantijs, & coniecturis, facit indicium ad torturam : quod procedit etiam in præparante,
70 † & attentante aufugere, ita tradit Carrer. in pract. crimin.
71 in lege obſeruare, numer. 112. niſi fuga poſſet † aliquo modo colorari ex aliqua probabili cauſa; nam tunc non facit indicium: & ideo ſi dicat timuiſſe, ne occidatur à conſanguineis occiſi, & quia ab ipſis fuit inculpatus, & tunc, ex quo ei locus non erat tutus, ſe abſentauit, & aufugit, non facit indicium, ſi de his conſtabit, & ſtabitur eius iuramento, ſi probationes non habebit, vel quòd ſe abſentauit propter partialitatis timorem, vel propter verba minatoria partis, vel quod dubitabat carcerari, vt plenè per Carrer. in loco citato, & etiam eſſet probabilis cauſa, ſi diceret, ſe receſſiſſe, vt amicos videret, Decian. dicto conſil. 8. numero 199. & abſentia alicuius ſemper præſumitur in bonam partē, Bal. in l. bonæ fidei, C. de iur. iur. & Marſ. in pract. crim. §. diligenter, n. 43. concludit, quòd nunquā fuga facit indicium ad torturā, quia aut fuga erit poſt accuſationē, & inquiſitionem, & tunc non facit indicium, aut poſt ſuſpicionem inquiſitionis, & idē erit, quia poterit dicere, quòd aufugit propter ſuſpicionem, ne contra eum formaretur inquiſitio, & ſtabitur eius iuramento, & ego numquam practicari vidi, quòd propter ſolā fugam deueniatur ad torturam, niſi alijs concurrentib. *Baiar.*
72 l *Primo vt crimen.*] Adde, quòd ſimiliter † fuga eſt crimen, quando officialis aufugit ab officio ſuo, & tenetur crim. læſæ maieſt. §. 1 in auten. de adm. not. Ripa in l. admonendi ff. de iure i & eſt cōis opin. vt per Viu. opin. 343. num. 32. *Baiar.*

m *Et in hoc etiam concordant omnes.*] Supra q. 20. verſ. ad formandam infra q. 28. in princ. *Drogh.*

Tor-

n *Torturam.*] Fallit, vbi aliqua iuſta cauſa poſſet opinari, ita per Tob. Non conſ. 99. num. 12. qui num. ſeq. dicit, ſi ſit dubium, de cauſa, ſtatur iuramento rei. *Giach.*

o *Eſt communis opin.*) Vulpell. reſp. 15. n. 2. Peguerra deciſ. 17. Far. d. q. 48. n. 3. uſque ad n. 7. vbi ponet multas limit. & poſtmodum, n. 60. ponit aliam regulam negatiuā, nempe quòd fuga non plenè probat contra fugientem, & eam cū ampliationibus, & limitationibus. *Roſ.*

p *Quæ tamen intelligenda eſt.*) Adde infra, q. 61. verſ. ſed hæc quidē omnia, ibi reus, poſt publicatas atteſtationes, & ibi dat practicā, & nota, quòd procedit non tantum poſt accuſationem, ſeu denunciam realiter factam; ſed etiam ſi ſola ſit denunciæ ſuſpicio, vt per Dec. conſ. 233. ſub num. 1. vide Boer. deciſ. 215. num. 30. *Drogh.*

Quæ tamen intelligenda eſt.] Farin. vbi ſupra, nu. 27. limit. 1. *Roſ.*

Quæ tamen intelligēda eſt.] Adde, quòd ſi vltra
73 † fugā adeſſent alia indicia, ſeu ſuſpiciones cōtra fugientem, quod tunc fuga poſt formatam inquiſitionem, facit contra eum maximum indicium, Ber. cōſ. 70. n. 24. Duen. in reg. 391. lim. 1. & ibi habētur aliæ limit. & ampliationes.

Item adde, quòd fu-
74 giēs † poſt purgatā omnem ſuſpicionē per torturā non præſumitur fugere propter timorē iudicij, Alc. cōſ. 20. t. 2. li. 7.

Item adde quòd idem
75 operatur † præparatio fugæ, quòd operatur ipſa fuga, Bal. in l. pen. C. de pign. act. Marſ. in l. 1. nu. 25. ff. de q. & Rim. iun. conſ. 302. n. 11. vol. 3.

Item adde, quòd fuga
76 † non facit indicium, quando reus fugit manus executorum, & poſtea citatus ſtatim venit; Gram. vot. 10. num. 2. & Blanc. in l. fi. ff. de quæſt. num. 286. Zaſi. in conſil. 19. nu. 12. vol. 1. & Boer. in deciſ. 251. nu. 27. niſi in fuga faceret reſiſtentiam Curiæ, quia tunc faceret indicium ad torturam, ſi captura eſſet iuſta, Carrer. in pract. crim. in l. obſeruare, nu. 113. f. mihi 24.
77 Item adde, quòd fuga † ex cauſa non facit indicium, & quæ ſit iuſta cauſa, remittitur arbitrio iudicis. Iaſ. in l. admonedi, nu. 169. ff. de iur. iur.

Item adde, quòd non dicitur fugere, quando quis vadit
78 ad Ciuitatem † metropolitanam, vbi eſt caput iuſtitiæ, & ibi publicè verſatur; Gramm. conſ. 42. nu 18.

q *Talis enim fuga.*] Idem dic de eo, qui uiſus fuit aufugere cum enſe euaginato, & ſanguinolento de aliquo loco, ut domo, uel uinea, & ibi reperiatur homo mortuus nam præſumitur, quod ipſe occiderit, ut latè per Carer. in prac. num. 134. & Nouel. num. 7. *Giach.*

Et in hoc caſu licet aliquando magna fuerit inter DD. altercatio, an fuga delinquētis faciat contra eum plenam
21 *probationem, vel ſemiplenā, & aliqui tenuerint, quod ſolummodo faciat contra eum vnam probationem ſatis magnam, quā opin. dixit eſſe communē Rom. in d. l. admonendi, n. 70. & Cur. Sen. n. 130. & Cato Saccus num. 78. Tamen magis communis op. eſt, quòd fuga probet ſemiplene illud crimen, ad quod probandum plena probatio requiritur. Et hanc eſſe communē opin. atteſtatur Ripa in d. l. admonendi, n. 168. Et ideo facit cōtra*
22 *eum ſufficens indicium ad torturam ita tenuit Dyn. in d. l. diuus, ff. de cuſtod. reor. &* o *eſt communis opin. vt atteſtatur Iaſ. in d. l. admonēdi in repet. nu. 158. quem refert Duen. regula 390. in prin. & Blanc. de ind. numer. 278. & Gomeſ. Arias ſuper leg. 74. Tauri, num. 18. Et dicit Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de præſumpt. §. 1. ſub nu. 3. quod hæc opin. Dyn. de conſuetudine obſeruatur, prout illum referunt Doctores in locis præallegatis. Et ideo quāuis multi teneant cōtrariā opin. quòd ſcilicet fuga non ſit ſufficiens indiciū ad torturam, adeo vt Cur. Iun. in d. l. admonendi, num. 49 & ſeq. dixerit illam eſſe magis communem, non tamē putaret ab opin. Dyni aliquo modo eſſe in practica recedendū.* p *Quæ tamen intelligenda eſt, vt procedat in ea fuga, quæ fit ante formatam inquiſitionem, vel aſſumptas informationes :* q *talis enim fuga vere arguit conſcientiā delicti commiſſi. Et hæc eſt commun. opin. vt dicit Boſſ. in tit. de indicijs, nu. 49. Ceterū ſi quis fugiat poſt tranſmiſſam inquiſitionem, vel informationes aſſumptas per officium,*
23 *talis fuga non eſt ſufficiens ad torturam. Et eſt communis opin. vt dicit Blan. de ind. n. 281. prout illū refert Villalob. in ſua collecta cōmunium opin. in litera F. nu. 175. Ripa in d. l. admonendi, num. 168. prout illum refert Simanc. de hæret. c 63. nu. 19. Ant. Gomeſ. ſuper l. 76. Tauri, poſt nu. 12. D. Ant. de Padilla in l. tranſigere, nu. 3. C. de tranſac.* r *Hoc tamen locum habet ſolummodo in cauſis capitalibus : nam in non capitalibus ſi cum fuga concurrat fama publica, ſemper facit indicium ad torturam, ſiue ſit ante, ſiue poſt accuſationē. In capitalibus autem, quando ſumus poſt accuſationem, nunquam facit indicium ad torturam. Et hæc eſt magis communis opin. vt atteſtatur Ioan. de Amicis, conſ. 73. nu. 5. & cōſ. 131. n. 3.* ſ *Scias etiam, quòd quando il-*
24 *le, qui aufugit, poſteà citatus ſponte cōparet, tunc fuga præcedens nullum contra eum facit indicium neque etiam leue, ſecundum Bart. in l. quis ſit fugitiuus, §. 1. ff. de ædil. edict. quem omnes ſequuntur, vt dicit Ioan. de Amicis, conſil. 7. nu. 19. ſubdens, quòd in hoc profecto nemo dubitat. Hanc etiam dicit eſſe communem, opin. idem Ioan. de Amicis, conſil. 85. nu. 8.* t *Tertio autē* u *modo opponitur fuga delinquenti tāquā cō-*

r *Hoc tamen habet locum*) Ergo etiam in non capitalibus criminibus quis torqueri poteſt, licet modus aperiendi ueritatem ſit durior ipſa pœna, ueritate reperta : Contrarium tamen ſentit Crau. conſil. 137. num. 10 cum ſeqq. infr. q. 64. uerſ. Præterea, ubi dixi. Capyc. deciſ 126. nu. 5. cum ſeq. ſup. q. 1. & q. 20. uerſ. Ad formādā. Hinc eſt ergo, quòd cum ſumus in leuiori-
*78 bus † criminibus, ad pœnam tātum pecuniariam pertinentibus ſi adſint indicia; quia durum fortaſſe uidetur ad torturam deuenire, fiſcales ad conpoſitionem recurrere ſolent, tum quia, ut dixi, durum uidetur peruenire ad torturā, quando modus aperiendi ueritatem eſt durior ipſa pęna, ueritate reperta : tum etiam quia eſt non minus durum deuenire ad condemnationē criminalem per indicia tātū non uerificata: prout tamen deueniri poſſe dixit Crau. conſ. 178. nu. 1. inf. q. 66. ſuper quo tamen uide Alex conſ. 77. nu 8. uol. 1. *Drogh.*

Hoc tamen locum habet.] Farin d. loco nu. 33. *Roſ.*

ſ *Scias etiā*) Declara, ut per Vulpell. reſp. 139. nu 6. & uide Farin. d. q. 48. nu 48. Plot conſ. 31. nu. 24. de eo qui cū omnibus de familia aufugit. *Roſ.*

Scias etiam quod quādo ille, qui aufugit, &c.) Adde, quòd ad hoc, ut
79 ſpontanea † comparitio tollat indicium fugæ, requiritur, quòd citatio præcedat. Gram. conſil. 42. nu. 18 quem refert, & ſequitur Rimin iun. conſ. 88. nu. 49. *Baiard.*

t *Nu. 8*) Vide Nattā conſ 407. nu 10. 11. & omnino conſil 499. numero 14. cum ſeq & per totum : & per Iacob. Menoc. ubi ſupra, nu. 6. cum plurib. ſeq & per prac. Carer pag. 88. ſub num. 116. uerſic. aut iuſte, & in uerſ. ſeq. ubi declarat qualiter conſtet de animo redeundi, & quando non & quando faciat indicium. *Giach.*

u *Tertio autem.*) Vulpell. reſponſio 50. n. 1. Menoch. de arbit. iud. caſu 301. Peguerra deciſ 51 par. qui Menochium reprehendit. Farin. uol. 1. q 30. tit de carcere per totum. *Roſ.*

Tertio autem modo opponitur fuga.) Adde, quòd ui-
80 gintiduo † reqniruntur ad hoc, ut fugiens habeatur pro confeſſo ſecundum Foller. in practica criminal. in uerb. & ſi confitebuntur numer. 45. fol. 373. & Paul. Ghirl. de relax.